

cultuur eindhoven

Toegang tot Cultuur
Advies Raad voor Cultuur

7 maart 2024

Proces

Het advies komt voort uit een brede roep om verandering vanuit de culturele sector. Het veld is betrokken en er is gebruik gemaakt van zogenoemde designteams, diverse gesprekken en een grote conferentie (in totaal ca. 400 mensen betrokken).

In 2021 heeft de Raad al een eerste stap gezet met de verkenning *Beweging in het bestel* (2022).

In de volgende fase zijn designteams aan de slag gegaan binnen de thema's 'verbreden', 'verspreiden', 'vitaliseren' en 'verlichten'. Met focusgroepen Caribisch Nederland is nagedacht over wat daar nodig is voor cultuur.

Waarom dit advies?

Cultuur is op dit moment niet voor iedereen in Nederland toegankelijk genoeg. Het maakt uit waar je woont of je gemakkelijk naar een voorstelling kunt gaan, een museum kunt bezoeken of zelf aan cultuur kunt doen. Voor de kansen van makers om werk te maken of om zichzelf te ontwikkelen, maakt het uit waar ze wonen of binnen welke kunstvorm ze werken. Het huidige stelsel van overheidsfinanciering moet verbeterd worden.

De staatssecretaris heeft de Raad voor Cultuur om advies gevraagd over een nieuwe manier waarop de overheid cultuur financiert.

Veranderingen

Advies over inrichting van het bestel vanaf 2029:

- vierjarige beleidsperiodes van het Rijk zijn vastgelegd in de wet, voor verandering is een wetswijziging nodig;
- gaat over beleid en subsidiesystematiek van het Rijk.

Wat is de kern van het probleem nu?

Wat ervaar je zelf nu als een groot probleem?

Onevenredige spreiding over het land

Weeffouten in het stelsel

Geen gelijk speelveld

Te ver af van makers
en culturele organisaties

Hoe kunnen we het stelsel voor
overheidsfinanciering van cultuur verbeteren?

Wat wil men bereiken?

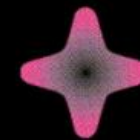
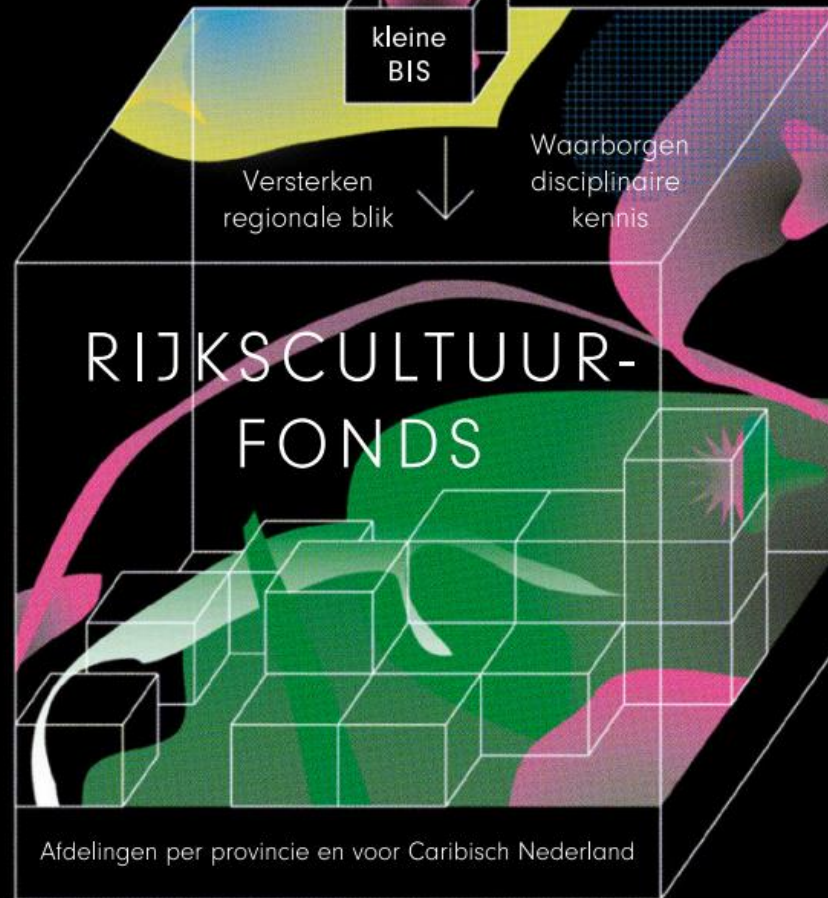
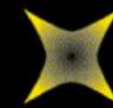
De Raad voor Cultuur wil dat iedereen in Nederland toegang tot cultuur heeft met aandacht voor elke regio.

De raad adviseert om het stelsel voor overheidsfinanciering toegankelijker te maken:

- door meer aandacht voor cultuur in alle regio's van het land;
- door gelijkere kansen op financiering voor verschillende kunstvormen, soorten makers en culturele organisaties;
- door cultuureducatie en talentontwikkeling een stevigere plek te geven in het bestel en amateurs en professionals minder afzonderlijk te behandelen;
- door een minder ingewikkeld stelsel en minder administratieve druk voor makers en culturele organisaties.

Hoe kan een nieuw stelsel eruit zien?

- de taakverdeling tussen gemeenten, Rijk en provincies moet beter afgestemd worden en vastgelegd worden in de wet;
- stel één landelijk cultuurfonds in;
- richt binnen dat landelijk fonds verschillende afdelingen in, ook afdelingen met provincies als werkgebied.

Financieringsinstrument voor bovensectoraal ondersteunende instellingen.

Instrumenten van het rijkscultuurfonds.

Financiering culturele organisaties in de nationale portefeuille.

Financiering voor regio-overstijgende activiteiten.

Financiering voor makers en culturele organisaties vanuit afdelingen per provincie en Caribisch Nederland.

Vraag

Wat vinden jullie van één cultuurfonds landelijk?

Welke kansen biedt het?

Welke nadelen zie je?

Waar moet bij verdere uitwerking nog aandacht voor zijn?

Financiering

Financiering moet meer rekening houden met de verscheidenheid binnen het culturele veld.

Een nieuw stelsel moet een goede balans kennen tussen financiering voor grote instellingen, kleinere organisaties en individuele makers.

Om dit goed te doen is er extra budget nodig. De Raad voor Cultuur denkt aan structureel 200 miljoen extra per jaar – om zo meer aandacht voor alle regio's en een breder palet aan kunstvormen te realiseren.

Verstrek laagdrempelige informatie over financiering.

Varieer meer in vormen voor aanvragen en beoordelen.

- minder talige vormen
- scouten
- gefaseerd beoordelen

Maak monitoring en verantwoording meer betekenisvol voor makers en culturele organisaties.

Onderzoek alternatieve verdelingsmechanismen.

Hoe nu verder?

- Dit advies is het begin van een volgende fase voor de ontwikkeling van een nieuw stelsel dat per 1 januari 2029 ingevoerd zou moeten worden.

Vervolgstappen:

- staatssecretaris of minister formuleert de ambitie;
- dialoog met andere overheden en de sector voeren;
- de Raad voor Cultuur adviseert om de sector zo breed mogelijk te betrekken bij verdere uitwerking en in de periode 2025-2028 met proeftuinen of pilots te experimenteren.

Nog iets?